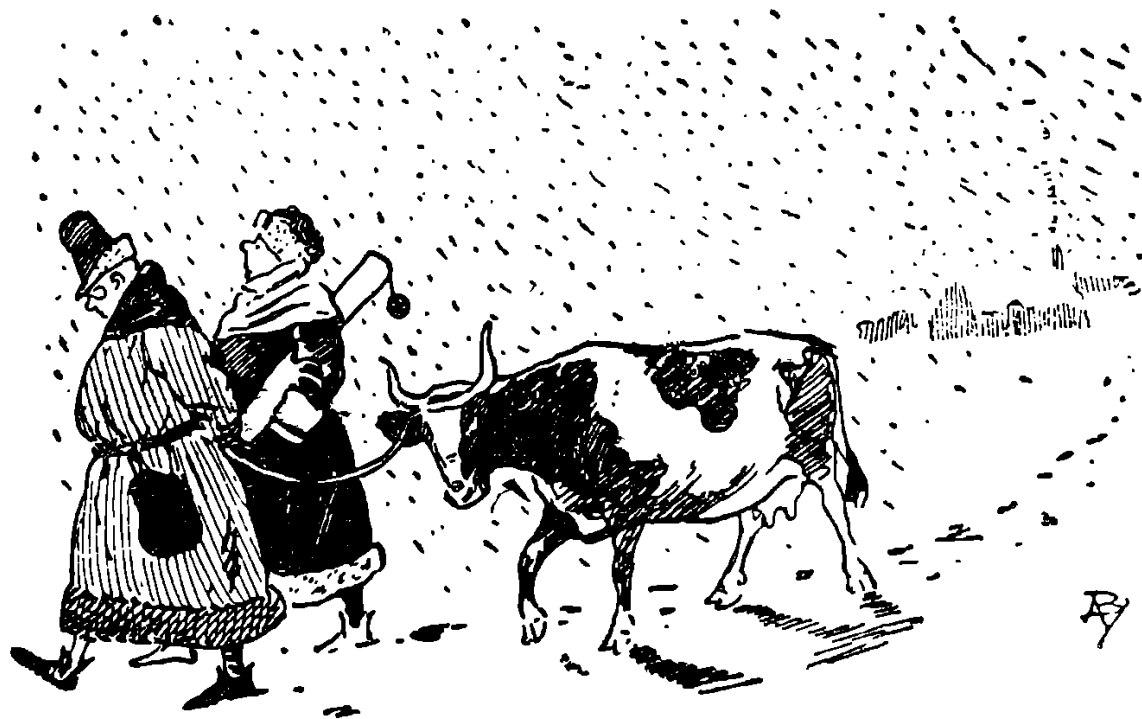

ДЯВОЛСКИЯТ СТОЛ ФРЕНСКА ПРИКАЗКА

Превод от френски: [Неизвестен], —

chitanka.info

В малкото градче Райхенберг живеело нещастно селско семейство. Редица неплодородни години разорили това семейство. Една заран, на разсъмване, съдията дошъл да вземе последната крава от обора: това било краят. Честният Гюи и жена му Елза се гледали отчаяно; те нямали вече нищо да дадат на децата си!

— Слушай, жено — казал най-сетне селянинът, — стига да имаме само сто флорина, това ще ни стигне да се възмогнем отново и да си купим малко имот. Оттатък планината ти имаш богати братовчеди, аз ще отида и ще им разкажа за нашите затруднения. Може би, някой от тях ще се смили над нас и ще ни отпусне тази сума.

Елза, смазана от скръб, одобрила мисълта на мъжа си, ако и да не се много надявала на това.

Гюи, без да губи ни минута, заминал, като оставил децата си още сгушени в леглата им от суха шума.

Нощта се спущала, когато селянинът, капнал от умора, достигнал селото, дето братовчедите му били на голяма почит. Той им обрисувал красноречиво голямата си беда и изпъстрил разказа си със сълзи. Сетне, той ги замолил да му заемат сто флорина, които се задължил да върне, с

лихвите, в срок от две години. Закоравелите скъперници изгледали надменно бедния роднина, който се осмелявал да наруши спокойствието им и му дали щедро само... съвети.

„Трябва да се спестява на младини“ — казал единият. „Човек жъне онова, което е посял“ — казал другият. „Гордостта предшества падението“ — добавил третият. Най-сетне, последният заявил, че „всеки е ковач на щастието си“. След туй, те затворили вратата под носа му.

Нещастникът отново тръгнал през гората, изгладнял и със смазана душа. „Не мога да се явя пред бедната си жена и децата си, без да намеря начин да ги избавя от нищетата“ — си казал той. — „Ако не намеря тази нощ начин да се избавим, ще свърша с живота си“. Докато той си измъчвал така мозъка, хрумнало му да се обърне към Планинския Дух, наречен Рубецал от силезийските селяни. Нима един стар овчар не твърдял, че имал странни отношения с Подземния Дух? И през зимните седенки той слушал да се разказват всякакъв вид чудни приключения, на които герой бил Рубецал, богат и всемогъщ.

Гюи пожелал да изпита и се провикнал с всичките си сили: „Рубецал! Рубецал!“ В същия момент станало светло в гората. Пред селянина се появил един исполин — въглищар: дрехите и лицето му били покрити със сажди, червено-огнена брада достигала чак до пояса му, повдигнатата му ръка размахвала едно борово дърво като боздуган и неговите втренчени, святкащи очи, гледали бедния треперещ Гюи.

— Господин Рубецал, пробъбрил той, извинете ме, задето ви назовавам с титлата, която вие безспорно заслужавате, но аз не зная точно кой сте вие; хората ви наричат само всемогъщ и за това аз помислих да ви призова да ми помогнете да се избавя от моята нищета.

Въглищарят омекнал от честния и скромнен вид на селянина и отпуснал ръката си с боздугана. Той изведнаж придобил естествен ръст и брадата му не изпущала повече искри.

— Какво търсиш тук, земен червей — казал той на Гюи, — и кой ти позволи да дойдеш и да ми смутиш спокойствието?

Нощта се била спуснала в гората, но луната го осветявала достатъчно.

— Аз съм дошъл — подел смело нещастният селянин — да ви поискам да ми заемете сто франка, които ми са нужни, за да живея с жена си и децата си. Кълна ви се в моята чест, че ще ви ги върна за три години, заедно с лихвите.

— Безумецо! — подел Духът — нима аз съм лихварин, за да давам заеми с лихва и нима ти желаеш да ме бъркаш в безчестните търговии на хората?

— Ах — отвърнал Гюи, — хората са безчестни, това е вярно — и разказал за приема, който намерил у богатите си роднини. В същото време той разказал така искрено и прочувствено за беднотията си, щото Рубецал бил умилен. Нещо повече: идеята да заеме една сума на този нещастен човек се сторила твърде забавна на Рубецал. Най-сетне, той отговорил:

— Аз желая да ти помогна и съм съгласен да ти заема няколко златни монети; ела след мен.

След туй, той изчезнал в гората.

Гюи трябвало да прави нечувани усилия, за да не загуби водача си през гъстите храсти и стръмните скали. Те пристигнали след много часове път в подножието на грамадна скала, която нито един турист не бил още изкачвал и която хората наричали „Дяволския стол“. Рубецал

се промъкнал през един тесен процеп на скалата и бедният селянин, разсипан от умора, го последвал с тъга. Всичката му смелост го напуснала, когато той трябвало да напредва пипнешком в мрака, всяка минута блъскащ се в острите стени на пещерата, изплашен от рева на един поток, който чувал да тече под краката си: „Духът ме мами, може би; кой знае в каква бездна отивам?“

Най-сетне, синя светлина осветила пещерата; лека-полека пътят се разширил и пламъчето все по-буйно надвиснало като полюлей на свода на пещерата. Всред нея се намирал един казан, пълен с флорини чак догоре. Рубецал се обърнал и казал на Гюи: „Вземи!“ Гюи взел сто флорина, които преброил грижливо, без да му мине нито за момент мисълта да използва плячката, нито пък да отнесе повече.

— Сега — подзел Духът, — дай ми разписка — и като подал на селянина да напише, чакал докато този написал и подписал както можел разписката. Сетне като го извел отново при входа на пещерата, той изчезнал.

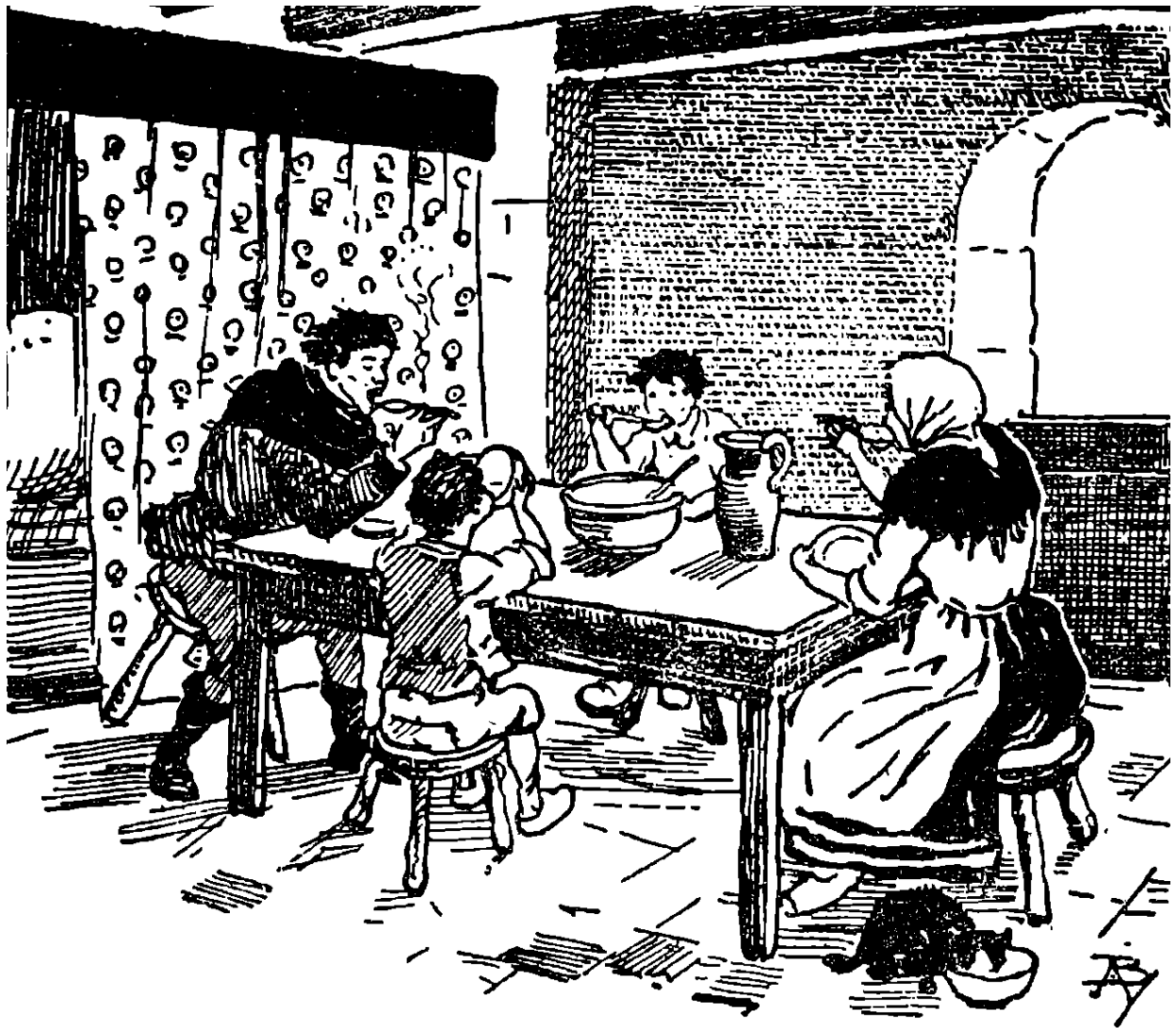
Стоте флорина, които имал в джоба си, извършили върху Гюи едно вълшебно действие. Като не чувствувал вече нито умората, нито глада, нито трудния път, той слязъл на един дъх чак до Райхенберг. Там той похапнал малко, взел малко продукти и по-скоро тичал, отколкото вървял до къщичката си, която била малко отстранена накрай градчето. Когато отслабналата му жена и бледите му деца го забелязали, те помислили по вървежа му, че е успял и извикали всички заедно: „Хляб, хляб!“

— Ето хубав булгур — казал той. — Жено, свари ни бързо вкусна и гъста каша.

При тези думи всички лица просветлели. Елза скочила, освободила мъжа си от продуктите и бързо сварила хубава гозба. Известно време, всички уста мляскали, всички очи блестели. Животът и надеждата се върнали в това бедно селско жилище.

На следния ден, когато Гюи си починал от нечуваната умора, той се отдал веднага на работа. Елза, напълно преобразена от това възвръщане на щастието, неспирно пеела хвалебствия на семейството си и на богатите си братовчеди. Раздразнен от толкова думи, Гюи най-сетне й отговорил:

— Жено, знаеш ли какво ми дадоха твоите братовчеди?

— Ами, сто флорина, мисля аз — отвърнала Елза.

— Сто флорина? Те са големи скъперници и не ми дадоха нито една парица. Вместо това първият ми каза: „На младини трябва да се икономисва“; вторият: „Човек жъне това, което е посял“; третият: „Гордостта предшества падението“; и четвъртият: „Всеки е ковач на собственото си щастие“; сетне те ме изгониха от вратата като едно куче.

След това селянинът измислил една история за състрадателен пътник, който му бил заел стоте флорина. Като научила това, Елза не могла повече да сдържи възмущението си; тя започнала така настървено да проклина семейството си, колкото преди го възхвалявала. Бъбренето обаче съвсем не я накарало да забрави работата си и тя започнала да помага на мъжа си с всички сили.

Гюи добре наторил нивата, която купил. Следната година той купил още земя и на третата година вече притежавал един малък чифлик. Благополучието на семейството се увеличило без извънредни усилия; човек би помислил, че щастливата съдба се присъединила към стоте флорина на Рубецацал.

Три години изминали от странната нощ, когато Рубецацал завел Гюи на Дяволския Стол. Селянинът не забравил дълга си и когато дошъл денят за плащането, той събудил рано жена си и децата си:

— Днес ние ще отидем — им казал той — да видим нашите богати братовчеди, които живеят в планината; облечете си кадифените наметки, червените шалчета и обувките с пискюлите.

Самият той облякъл празничните си дрехи (които още не бил обличал никога) и извикал през прозореца: „Иване, впрягай!“ Когато Елза чула, че ще отиват да видят роднините ѝ, тя се нагиздила колкото може по-добре и си позволила суетността да тури около врата си наниз от дукати от толкова хубава мед, че човек би твърдял, че са истински. Нима тя не трябвало да заслепи братовчедите си и най-вече да си отмъсти малко за презрителния прием, който били направили на съпруга ѝ? Когато всичко било готово, Гюи взел със себе си една торба, която съдържала сто флорина и се покачил със семейството си на колата.

Конете потеглили весело, към средата на деня те стигнали до Исполинските планини. Той спрял колата и казал на слугата си:

— Иване, карай полекичка през планината и ни чакай при „Грите Липи“. Ние ще се забавим малко, но не се безпокой и отседни в близкото ханче, докато мръкне.

След туй, селянинът навлязъл в един гъст храсталак, като заповядал на жена си и на децата си да го следват. Тъй като съпругът ѝ постоянно се озъртал насам-натам със забъркан вид, Елза помислила, че той се е заблудил и настоявала да се върнат обратно. Изведнаж Гюи се спрял, като посочил на децата си Дяволския Стол, който се очертавал на хоризонта и им казал:

— Виждате ли тази черна скала? Ние отиваме там.

— Ти си луд! — се провикнала Елза — нашите братовчеди...

— Вярваш ли, жено — сериозно я прекъснал бащата, — че ще си наруша спокойствието, за да отида да видя тези богати грозници и скъперници. Не, богатият братовчед, на когото ние дължим богатството,

живее там — горе; той ме повика днес, за да изплатя дълга си: това е Рубецал, господарят на Планината!

При тези думи жената се прекръстила и децата надали изплашени викове. Те били слушали от бабите по седенките да разказват ужасни истории за този Подземен Дух, Царя на Планините, и молели баща си да не ги води при него. Тогава Гюи разказал приключението си със странния въглищар, но не успял да освободи домашните си от тяхната уплаха. Селянинът най-после успял да се изтръгне от прегръдките на жена си и на децата си, и ги поканил да го чакат, без да се страхуват. Сетне той се отправил сам към Дяволския Стол. Възкачването било мъчително и селянинът пристигнал в едно плачевно състояние в подножието на Черната скала. Той дълго дирил малкия отвор на пещерата, но не го намерил. Почукал по скалата с един голям камък: никакво ехо не отвърнало.

— Горски Дух — извикал тогава той с всичките си сили, — аз ти нося стоте флорина, които ти дължа!

Никакъв отговор. Обезсърчен, той тръгнал назад. Там долу Елза плачела с децата си.

— Той е там, черният човек, — простенало едно от децата, като посочило с пръст един голям дъб, — там зад дървото.

Гюи се втурнал към означеното място и не намерил нищо. Най-сетне селянинът, убеден, че е сторил възможното, за да се издължи, тръгнал натъжен за Райхенберг.

Когато цялото семейство слизало по последния залесен склон на планината, една вихрушка се извила внезапно и повдигнала падналите листа. Децата радостно тичали след тях и най-малкото, това, което твърдяло, че видяло черния човек, се провикнало внезапно:

— Гледай каква хубава книжка се търкаля, ще я уловя — и то се спуснало да я хване; но листът се изплъзвал от пръстите му тъкмо щом то посегнело да го хване. Детето почнало истински лов и като хвърлело шапчицата си във въздуха най-сетне успяло да го улови.

— Виж, тате — казало то, — тук има нещо написано.

Гюи, учуден да намери писмо в тъй диво място, забелязал с изумление, че това било разписката, която той дал на Рубецац, за заема от сто флорина. Под подписа на селянина Духът написал: „Платено, с благодарност.“

— Елате всички — се провикнал Гюи, захласнат от радост. — Планинският Дух ни е чул; той ни дава подарък сто флорина.

Елза, като видяла на свой ред разписката, плакала от радост и децата, като не знаели как да изразят доволството си, се прегръщали възторжено едно друго.

Нощта настъпила, когато семейството, закриляно от Рубецац, достигнало ханчето „Грите Липи.“ Иван бил поръчал вечерята на господарите си, които прекарвали една украсена с радостни мечти нощ. На другия ден, когато селянинът искал да се върне в чифлика си, жена му настояла да минат през селото, гдето живеели безчувствените й братовчеди. Като склонил на настояванията й, Гюи обиколил с конете си планинския склон, дето живеели богатите чифликчии. Той похлопал смело на вратата, така негостоприемна за него преди три години. Един непознат дошъл да му отвори. Селянинът учуден запитал как поминуват братовчедите му. Чифликчията му отговорил, че те много обеднели и трябвало да му продадат чифлика, за да си платят дълговете: първият бил умрял, вторият се отдал на разврат, последните заминали за Америка и оттогава никой не получил от тях известие.

Тъй като Гюи бил добър, той искрено съжалил роднините на жена си, докато последната шепнела подигравателно: „Трябва да се събира на млади години; всеки е ковач на щастието си; гордостта предшества падението...“

Гюи още същия ден се отдал на работа и все повече и повече напредвал. Богатството не развалило сърцето му, защото той останал състрадателен към нещастните и възпитал децата си в духа на честността.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.